

Geachte collega,

Met genoegen hebben wij de aanmelding van uw leerlingen voor de voorronde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2007 ontvangen.

U ontvangt hierbij de opgavenpakketten, het bronnenboekje en de toelichting voor docenten met het scoreformulier. Daarnaast informeren wij u over de te volgen procedures.

De voorrondetoets

Wij vragen u de toets af te nemen gedurende **twee klokuren (120 minuten)** op 14 maart a.s. U kunt eventueel uitwijken naar een andere dag in die week.

Evenals vorige jaren willen we u enige speelruimte bieden bij de planning van de voorronde op uw school. Uitgaande van de voor een olympiade onontbeerlijke sportiviteit vragen wij u om de toets af te nemen, de opgaven weer in te nemen en geen ruchtbaarheid te geven aan het flexibele tijdstip van afname van de toets. Op deze wijze denken wij een redelijke waarborg te hebben voor de vergelijkbaarheid van de werken.

Leerlingen dienen tijdens de toets de beschikking te hebben over een exemplaar van **De Grote Bosatlas, 52^e of 51^e editie**. Daarnaast mogen ze gebruik maken van een rekenmachine, een liniaal of een geodriehoek en kladpapier. De toets wordt gemaakt op officieel schoolpapier.

Correctie

Wij vragen u het gemaakte werk te corrigeren volgens het bijgevoegde correctiemodel, met inachtneming van de scoringsvoorschriften. De scores van uw kandidaten dient u vervolgens op het te kopiëren scoreformulier (achterin de toelichting voor docenten) in te vullen. Dit formulier en de werken van de leerlingen met **een score van 40 punten of meer** van uw school ontvangen wij graag *uiterlijk woensdag 28 maart a.s. op de SLO*. Opgaven, die na deze datum binnenkomen, kunnen in verband met een strakke planning helaas niet meer in behandeling genomen worden, dat wil zeggen dat ze niet meer naar de correctiecommissie worden verzonden.

U kunt de werken (indien gewenst aangetekend) als volgt adresseren:

SLO Nationale Aardrijkskunde Olympiade
secretaresse Marian Bijkerk
Postbus 2041
7500 CA Enschede

De ingestuurde werken worden nogmaals bekeken door de olympiade-correctiecommissie, waarna de 25 beste kandidaten worden uitgenodigd voor de eindronde.

Correspondentie over de voorronde is niet mogelijk. De uitslag van de tweede correctie is bindend.

De door u ingestuurde werken worden niet geretourneerd. Ze worden na de prijsuitreiking vernietigd.

Eindronde Olympiade

De resultaten van de voorronde worden op 12 april bekendgemaakt aan de scholen van de 25 eindrondedeelnemers. Daarnaast wordt de lijst met eindrondekandidaten die dag gepubliceerd op de website van de aardrijkskunde-olympiade (www.aardrijkskunde-olympiade.nl). Hebt u op 18 april geen bericht ontvangen dan is geen van uw kandidaten tot de eindronde van de olympiade doorgedrongen.

De eindronde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2007 wordt gehouden op 6, 7 en 8 juni a.s. op de Faculteit Aard- en Levenswetenschappen van de Vrije Universiteit Amsterdam. De deelnemers aan de olympiade, hun docenten en de schoolleiding ontvangen hierover informatie op school (medio mei 2007). Voorafgaand aan de eindronde is er eventueel nog een voorbereidingsdag voor de deelnemers (eind april of begin mei). Informatie hierover ontvangen zij te zijner tijd.

Indien u naar aanleiding van de voorrondetoets of de Olympiade Aardrijkskunde nog vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met: SLO, Han Noordink, tel. 053 4840258 (email: h.noordink@slo.nl).

Wij wensen uw kandidaten veel succes!

Correctievoorschrift Voorrunde

Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2007

Aanwijzingen voor de docent/corrector

Algemene regels

1. De docent/corrector is verplicht het scoringsvoorschrift voor de scoring van de voorronde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade toe te passen.
2. De docent/corrector doet een scorevoorstel. De correctiecommissie bepaalt de eindscore.
3. De correctiecommissie van de olympiade bepaalt de rangorde van de beste 25 kandidaten.
4. De uitslagen van voorronde en eindronde zijn bindend. Deelname aan de olympiade impliceert aanvaarding van deze condities.

Scoringsregels

1. De docent/corrector vermeldt de scores per (deel)vraag in de kantlijn van het werk. De totaalscore van iedere kandidaat wordt op een aparte lijst vermeld.
2. Bij de scoring van een onderdeel van het schriftelijk werk zijn alleen hele punten geoorloofd. Een toegekende score kan nooit lager zijn dan 0.
3. Een volledig juiste beantwoording van een vraag levert het aantal punten op dat in het antwoordmodel als maximumscore staat aangegeven.
4. Voor het schriftelijk werk kunnen maximaal 60 scorepunten toegekend worden.
5. Indien een gegeven antwoord niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist gekwalificeerd kan worden, moet het aantal beschikbare punten geheel of gedeeltelijk aan het gegeven antwoord worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel.
6. Indien in een gegeven antwoord een gevraagde verklaring, uitleg of berekening ontbreekt, dan wel foutief is, kunnen geen punten worden toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven.
7. Bij de 'uitlegvragen' wordt gelet op de volledigheid van de uitleg. Bij een volledige uitleg moet niet alleen de oorzaak, reden of verklaring worden gegeven, maar ook een onderbouwing met een bron of een opbouw van de uitleg in twee of drie stappen. Voor zo'n volledige uitleg zijn meestal 2 à 3 scorepunten te verdienen. Voor een uitleg die gedeeltelijk juist is, kan de beoordelaar een deelscore toekennen.
8. Indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
9. Indien een kandidaat bij een opsomming meer antwoorden geeft dan er expliciet gevraagd worden, dan komen alleen de eerst gegeven antwoorden voor beoordeling in aanmerking.
10. Bij sommige vragen moet er eerst een keuze gemaakt worden die vervolgens toegelicht/beargumenteerd moet worden. Vaak wordt er dan voor deze keuze geen score toegekend maar wel voor een juiste/passende toelichting/argumentatie.

Het verdient aanbeveling het scoren van het werk per vraag uit te voeren en tijdens de scoringsprocedure de volgorde van werken enkele keren te wijzigen. Dit om ongewenste beoordelingseffecten tegen te gaan.

A De Grebbelinie

- Maximumscore 2
- 1 ● Dit gebied is ontstaan als een tongbekken van waaruit het landijs langs de randen het zand heeft opgestuwd tot stuwwallen 1
- Naderhand is dit tongbekken opgevuld met recenter materiaal (dekzand, rivierklei, veen) 1
- Maximumscore 2
- 2 ● Broekerbrug 1
- Broekerweg 1
- Maximumscore 2
- 3 Uit de toelichting moet blijken dat in dit gebied zich al natuurlijke waterlopen bevonden (de Grift en de Luntersche Beek).
- Maximumscore 2
- 4 ● Enerzijds: de ligging tussen twee hoger gelegen stuwwalcomplexen zorgt voor de aanvoer van door het zand gezuiverd kwelwater 1
- Anderzijds: in dit agrarisch gebied komen allerlei stoffen als gevolg van onder andere het gebruik van (kunst)mest en gewasbeschermingsmiddelen in het grondwater terecht 1
- Maximumscore 1
- 5 De liniewal ligt links van het Valleikanaal en daar kan het water niet overheen stromen.
- Maximumscore 2
- 6 ● Een ecologische functie (als lint of corridor in het landschap) 1
- Een recreatieve functie (met name voor dagtoerisme) 1
- Maximumscore 3
- 7 ● In de zuidwesthoek gaat het om naaldbos en elders op de kaart zijn het vooral loofbossen 1
- In de zuidwesthoek is de ondergrond zandiger en droger (het ligt op de uitlopers van de Utrechtse Heuvelrug) en daar groeien naaldbomen het beste 1
- Elders op de kaart is de ondergrond kleiiger en natter en daar groeien loofbomen het beste 1

B Roemenië in transitie

- Maximumscore 1
- 1 De overgang van een communistische planeconomie naar een markteconomie.
- Maximumscore 2
- 2 Uit de uitleg moet blijken dat de economische groei met grote schokken gepaard gaat. (Dat is typisch voor een economie in de overgang.)
- Maximumscore 1
- 3 kaart 80B (51e druk: 70B)

	Maximumscore 2	
4	Uit de uitleg moet blijken dat:	
	● deze bedrijven vooral handelen in informatietechnologie / kennis	1
	● de handel in kennis en informatievoorziening over ICT is footloose (of een omschrijving daarvan)	1
	Maximumscore 2	
5	Het complex van redenen moet een combinatie zijn van vier van de onderstaande:	
	– relatief lage lonen	
	– lage huren	
	– lage grondprijzen	
	– lange werktijden toegestaan (geringe rol van de vakbonden)	
	– diverse vormen van staatssteun (subsidies)	
	– minder congestie	
	vier juiste redenen	2
	drie of twee juiste redenen	1
	een juiste reden	0
	Maximumscore 1	
6	Timișoara ligt absoluut gezien dichterbij het Europese economische kerngebied.	
	Maximumscore 3	
7	Boekarest	
	● heeft een betere relatieve ligging / heeft betere verbindingen met het land	1
	● is regeringscentrum / hoofdstad	1
	● is een grotere stad	1
	Maximumscore 2	
8	● kaart 78B (51e druk: 68B)	1
	● Je kunt daarop zien dat in Duitsland een veel groter deel van de beroepsbevolking in de industrie werkt dan in Nederland.	1

C Etnische problemen in Thailand

	Maximumscore 1	
1	De Britten hadden tijdens de koloniale tijd grote gebieden (in het huidige conflict- en grensgebied) in bezit / Britten hadden zeggenschap / macht in dit gebied.	
	Maximumscore 2	
2	● Uit de beschrijving moet blijken dat de staat (Thailand) niet samenvalt met de (Thaise) natie, waarvan ook moslims deel uitmaken	1
	● waardoor de moslimbevolking in het zuiden aansluiting zoekt bij Maleisië / zich wil afscheiden van Thailand	1
	Maximumscore 3	
3	● Afgrensbaarheid: de verschillende bevolkingsgroepen in het zuiden van Thailand geven dan de grenzen van hun gebied aan waar ze al jaren wonen	1
	● Exclusiviteit: op deze manier eisen zij het alleenrecht op over dit gebied	1
	● Identiteit / regionaal bewustzijn: zij voelen zich verwant / betrokken met dit gebied en haar bewoners, zodat ze zich hiermee onderscheiden van andere bevolkingsgroepen en buurlanden	1

4	<p>Maximumscore 4</p> <p>Politieke dimensie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● De metropool Bangkok is het Thais / Boeddhistische <i>centrum</i>, de politieke basis van waaruit het land wordt bestuurd, 1 ● terwijl het zuiden de <i>periferie</i> vormt die wordt bewoond door etnische / religieuze minderheden die moeilijker onder controle zijn te houden 1 <p>Ruimtelijk kenmerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Bangkok ligt aan een rivier in één grote vruchtbare vlakte waardoor de toegankelijkheid zowel vanaf zee als land goed is 1 ● Het zuidelijk deel van Thailand ligt ver weg op een langgerekte landengte die slecht bereikbaar en moeilijk toegankelijk is (vanwege de aanwezigheid van een bergketen) 1
5a	<p>Maximumscore 1</p> <p>Hoe hoger het percentage moslims / Yawi-sprekenden in een provincie hoe slechter de levensomstandigheden.</p>
5b	<p>Maximumscore 2</p> <p>Uit de uitleg moet blijken dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● het Centrum de meeste investeringen op het gebied van politiek, cultuur en economie ontvangt (ontwikkeling werkgelegenheid / infrastructuur / gezondheidszorg / onderwijs / huisvesting etc.) 1 ● de Periferie ver weg ligt / weinig contact heeft met het centrum / weinig investeringen ontvangt op het gebied van politiek, cultuur en economie (denk aan: hoge werkloosheid / slechte infrastructuur / slechte gezondheidszorg / slecht onderwijs etc.). Daardoor is dit het minst ontwikkelde gebied gebleven 1
6	<p>Maximumscore 1</p> <p>Hoe verder weg een gebied ligt, hoe minder interactie er met dat gebied is.</p>
7	<p>Maximumscore 2</p> <p>Uit de argumentatie moet blijken dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● door de aanleg van een scheidingswal de moslimbevolking in het zuiden van Thailand zich (letterlijk) afgesneden zal voelen van zijn culturele verwanten in Maleisië 1 ● waardoor de weerstand tegen deze ‘muur’ alleen maar toe zal nemen, zodat het conflict zich verhardt (en zich eventueel uitbreidt naar andere regio’s in het gebied) 1

D Een ongemakkelijke waarheid (‘An inconvenient truth’)

1	<p>Maximumscore 2</p> <p>Uit de uitleg moet blijken dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● kortgolelige zonnestraling (lichtstraling) ongehinderd door de atmosfeer het aardoppervlak bereikt 1 ● een deel van de door de aarde terug gestraalde warmtestraling door de atmosfeer wordt geabsorbeerd waardoor deze warmer wordt 1
---	--

- Maximumscore 2
- 2 Uit de verklaring moet blijken dat:
- verreweg het grootste deel van de landmassa op het noordelijk halfrond ligt, waardoor ook verreweg het grootste deel van de vegetatie zich op het noordelijk halfrond bevindt 1
 - bij de bladvorming in lente en zomer CO₂ uit de atmosfeer wordt vastgelegd en CO₂ in de atmosfeer wordt uitgestoten als het blad afsterft in najaar en winter 1
- Maximumscore 3
- 3
- Bron 2: een overstroming:
indirect gevolg (want overstroming is een gevolg van heftige neerslag, die weer een gevolg is) van het warmer worden van de atmosfeer 1
 - Bron 3: het ontdooien van de permafrost in de bodem in de arctische gebieden: *direct* gevolg van het warmer worden van de atmosfeer 1
 - Bron 4: een orkaan:
indirect gevolg (want de toenemende kracht van orkanen is het gevolg van het warmer worden van het oceaانwater als gevolg) van het warmer worden van de atmosfeer 1
- Opmerking*
Alleen indien juiste schadeoorzaak en juist soort gevolg worden genoemd een punt toekennen.
- Maximumscore 2
- 4 twee van de volgende:
- De zeer lage atollen / eilanden / kuststreken van landen in de tropische delen van de oceanen zullen geheel of gedeeltelijk onder de stijgende zeespiegel verdwijnen.
 - Oostelijke (sub)tropische kusten van de continenten zullen steeds vaker te lijden hebben van steeds krachtiger orkanen, hurricanes of tyfoons
 - Semi-aride gebieden dreigen te verwoestijnen
 - Berggebieden zullen te maken krijgen met overstromingen / modderstromen
 - Lager gelegen delen van stroomgebieden zullen vaker overstromen.
- Opmerking*
Alleen indien een juist gebied en een juist bijbehorend risico worden genoemd een punt toekennen.
- Maximumscore 2
- 5
- Het Middellandse Zeegebied krijgt steeds warmere en drogere zomers 1
 - De Alpenlanden / wintersportgebieden krijgen te weinig en te laat sneeuw 1
- Opmerking*
Alleen indien het juiste gebied en het bijbehorende klimaatgevolg worden genoemd een punt toekennen.
- Maximumscore 1
- 6 Voorbeelden van een juiste conclusie zijn:
- Als China en India dezelfde uitstoot van CO₂ per persoon zouden krijgen als de rijke landen nu hebben, dan zou de versterking van het broeikaseffect in de toekomst gigantisch zijn / dan zou de uitstoot van CO₂ een veelvoud zijn van de huidige uitstoot.
 - De VS zijn verreweg de grootste vervuiler en doen niet mee aan het Kyoto-protocol / doen niet mee aan verdragen over emissierechten.

- 7 Maximumscore 2
Uit de uitleg moet blijken dat:
uit alle gegevens over klimaatverandering blijkt dat de mens zijn gedrag en
consumptiepatroon ingrijpend moet wijzigen en daarvoor ook zijn mentale
instelling en dat zal niet gemakkelijk zijn.
- 8 Maximumscore 2
Een voorbeeld van een juiste argumentatie is:
Als het handelen van de mens leidt tot ongewenste gevolgen voor mensen in
andere gebieden of voor volgende generaties of voor de natuur in het
algemeen dan moet de mens stoppen met zo te handelen.

Scoreformulier Voorrondetoets Aardrijkskunde Olympiade

Naam school

Postadres

Postcode en plaats

Telefoon school

Naam docent(e)

Telefoon privé

De toets is afgenomen op maart 2007 van tot uur.

	Naam leerling	(Totaal)score in punten
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

Bij meer dan 15 kandidaten kunt u dit formulier kopiëren en doornummeren.

Datum Handtekening.....